

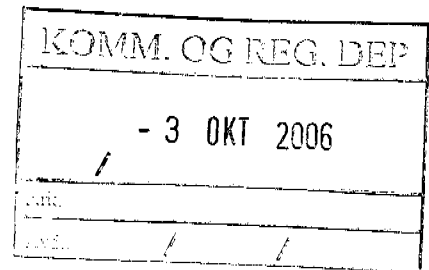
ØVRE EIKER KOMMUNE

Plan, ressurs og næringsseksjonen

Saksbeh.: Morten Lauvbu
Tlf: 32 25 10 60
Deres ref:
Vår ref: 2006/2362 - 16299/2006
Dato: 29.09.2006

Kommunal- og regionaldepartementet
Kommunalavdelingen
Postboks 8112 Dep

0032 Oslo

Høring NOU 2006: 7 Det lokale folkestyret i endring.

Kommunestyret i Øvre Eiker behandlet i møtet 13.9.2006 NOU 2006: 7 Det lokale folkestyret i endring. Kommunestyret vedtok å oversende følgende høringssvar:

Situasjonen for det representative demokratiet.

Framtida for lokaldemokratiet er avgjørende viktig for samfunnsutviklingen. Øvre Eiker kommune legger stor vekt på lokaldemokratiet, og har gjort viktige erfaringer i denne sammenhengen.

Øvre Eiker kommune støtter kommisjonens vurdering av behovet for større desentralisering og klar oppgave- og ansvarsdeling. Dette gjelder også vurderingene av de politiske partienes betydning, behovet for at kommunestyrene jevnlig diskuterer hvordan lokaldemokratiet kan utvikles og praktisk og økonomisk tilrettelegging for at alle kan delta.

Øvre Eiker kommune støtter å opprettholde dagens ordning med samlet kommune- og fylkestingsvalg, samt å beholde 18 års grense for stemmerett. Forslaget om å redusere kravene til lokale lister støttes. Utviklingen mot stadig færre folkevalgte verv stoppes, men Øvre Eiker kommune ser det naturlig å følge prinsippet med gjennomgående representasjon. Det er mulig å ha mange folkevalgte og mange deltaker i den politiske prosessen uten at prinsippet om gjennomgående representasjon fravikes.

Alternative deltakelsesformer i lokaldemokratiet.

Øvre Eiker kommune støtter hovedbudskapene i utredningen under dette hovedavsnittet. Gjennom deltakelse i CLEAR prosjektet ble det dokumentert at Øvre Eiker kommune har stor oppmerksomhet på spørsmål knyttet til lokaldemokratiet og at det er satt i gang tiltak og prosjekter som sikter på å involvere innbyggerne i samfunnsutvikling og lokalpolitikk.

Grendeutvalgsmodellen i Øvre Eiker får en positiv vurdering i utredningen, og vil fortsatt stå sentralt i vår strategi. Øvre Eiker kommune har lenge hatt en aktiv holdning til bruk av internett for å bidra til åpenhet, informasjon og medvirkning. Gjennom arbeidet med e-demokrati prosjektet vil Øvre Eiker kommune bli en foregangskommune fornying av lokaldemokrati.

Øvre Eiker kommune mener at ordningen med rådgivende folkeavstemminger videreføres.

Postadresse: Rådhuset, 3300 Hokksund
Besøksadresse:
Org.nr: 954 597 482

Telefon: 32 25 10 00
Telefaks:
E-post: Post@ovre-eiker.kommune.no

Bankgiro: 2200 07 66058
Bankgiro skatt: 7855 05 06245

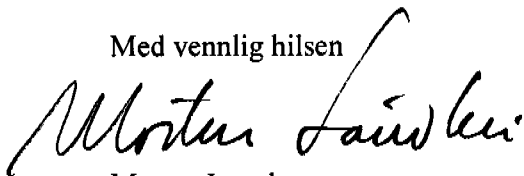
Spørsmål knyttet til kommunene som politiske institusjoner.

Øvre Eiker kommune støtter kommisjonens vektlegging av kommunal frihet i organisasjonsspørsmål.

Med utgangspunkt i egne erfaringer gir Øvre Eiker kommune støtte til kommisjonens vektlegging av samspillet med frivillige organisasjoner i demokratiutvikling og samfunnsbygging. Departementet bør legge arbeid i å utforske dette feltet nærmere.

Kommunene skal selv få avgjøre spørsmålet om direkte ordførervalg.

Med vennlig hilsen

Morten Lauvbu
Kommunalsjef Plan og utvikling

Vedlegg: Saksframlegg og møteprotokoll

Høring - Lokaldemokratikommisjonens andre utredning - NOU 2006: 7 Det lokale folkestyret i endring. Om deltakelse og engasjement i lokalpolitikken. Saksordfører: Steinar Karlsen

Utvalgssaksnr	Utvalg	Møtedato
44/06	Formannskapet	30.08.2006
134/06	Kommunestyret	13.09.2006

Saksopplysninger/vurderinger

Lokaldemokratikommisjonen har avgitt sin andre og avsluttende utredning; NOU 2006: 7 Det lokale folkestyret i endring. Om deltaking og engasjement i lokalpolitikken. Høringsfristen er 1.10.2006. Utredningen og grunnlagsdokumentene kan leses elektronisk på internett; www.lokaldemokrati.no.

Den første delutredningen "Samspill og tillit – Om staten og lokaldemokratiet" (NOU 2005: 6) ble behandlet av kommunestyret i sak nr 152/05. Den første delutredningen hadde fokus på forholdet mellom staten og kommunene. I hovedsak sluttet kommunestyret seg til forslagene i utredningen.

I den andre delutredningen som nå er til høring, er hovedtemaet måten lokaldemokratiet kommer til uttrykk i den enkelte lokalsamfunnene. Kommisjonen har levert en omfattende utredning med mange konkrete eksempler fra kommunene. Innstillingen er delt inn i tre hovedbolker, som også strukturerer forslagene i innstillingen. Rådmannen velger å følge denne systematikken også i saksframlegget.

Utredningen er omfattende, og rådmannen antar at det er stor politisk interesse for behandlingen. Flere av hovedspørsmålene som naturlig hører hjemme i høringsuttalelsen, har vært partipolitisk drøftet i lengre tid. Rådmannen ser det derfor ikke som naturlig eller ønskelig å gi vurderinger til disse spørsmålene i saksframlegget. Rådmannen forslår derfor at det lages forslag til høringsuttalelse etter behandlingen i formannskapet.

1. Situasjonen for det representative lokaldemokratiet.

Kommisjonen tegner ikke et dystert bilde av situasjonen for lokaldemokratiet, men det uttrykkes bekymring for en synkende valgdeltakelse. Kommisjonen gjentar sitt hovedbudskap fra første delutredning at staten kan bidra til å synliggjøre at kommunene og lokalvalgene er sentrale i vårt politiske system ved utstrakt desentralisering og tydelig oppgave- og ansvarsfordeling mellom forvaltningsnivåene. Kommisjonen understreker at kommunene og lokalpolitikkerne har et ansvar for å sette saker på dagsorden som opptar folk og som tydeliggjør de politiske alternativene.

Flertallet i kommisjonen går inn for å videreføre dagens ordning med samlet kommune- og fylkestingsvalg, atskilt fra stortingsvalget. Et mindretall, som inkluderer KS representant, går inn for felles valgdag, mens et annet mindretall foreslår lik valgdag for stortings- og fylkestings/regionsvalgene og beholde kommunevalgene for seg.

Kommisjonen er delt i spørsmålet om stemmerettsalderen ved lokalvalg. Flertallet støtter dagens ordning med stemmerett det året en fyller 18 år, og legger avgjørende vekt på at stemmerettsalder og myndighetsalder bør være den samme. Et mindretall foreslår stemmerett fra 16 år ved lokalvalg, og legger vekt på at dette tiltaket kan stimulere til større politisk engasjement blant ungdom.

Kommisjonen er bekymret for utviklingen av de lokale partiene og deres rolle i lokalpolitikken. Kommisjonen gjør klart at partiene er grunnpilaren i det representative demokratiet. Derfor utfordres partiene til å ta et enda større ansvar for å engasjere innbyggerne i partiarbeid. Økt offentlig støtte til lokalt partiarbeid blir vurdert som en nødvendig forutsetning. Kommisjonen sier at den finner det vanskelig å forsvare de høye kravene som settes for å stille lokale lister ved valgene. Kommisjonen anbefaler å redusere disse kravene. Flertallet ønsker å sikre at en lokal liste som er representert i kommunestyret skal behandles som de andre partiene ved neste valg. Et mindretall ønsker i tillegg å redusere kravet til underskrifter til 1% av de stemmeberettigede.

Kommisjonen er ikke fornøyd med den sosiale representativiteten i lokale folkevalgte organ, og er skeptisk til utviklingen mot stadig færre offentlig verv som følger av prinsippet om gjennomgående representasjon. Kommisjonen retter søkelyset mot behovet for at det legges praktisk og økonomisk til rette for at alle kan delta. Kommisjonen anbefaler videre at kommunestyrene jevnlig diskuterer sine erfaringer med hvordan lokaldemokratiet fungerer i egen kommune.

Rådmannen ser det som naturlig at Øvre Eiker kommune gjentar sin støtte til kommisjonens vurdering av behovet for større desentralisering av oppgaver og klar oppgave- og ansvarsdeling. Dette gjelder også kommisjonens vurdering av de politiske partienes betydning, behovet for at kommunestyrene jevnlig diskuterer hvordan lokaldemokratiet kan utvikles og praktisk og økonomisk tilrettelegging for at alle kan delta. Rådmannen ser det videre som naturlig at uttalelsen fra Øvre Eiker kommune bør inneholde synspunkter på valgenes innbyrdes plassering, stemmerettsalder ved lokalvalg, krav til lokale lister og prinsippet om gjennomgående representasjon. Rådmannen anser dette som klart politiske spørsmål og finner det ikke naturlig å legge inn anbefalinger på disse punktene.

2. Hvilke rolle alternative deltakelsesformer kan og bør spille i lokaldemokratiet.

Kommisjonen slår fast at det politiske engasjementet har økt, og den ser dette som positivt. Kommisjonen har definert som sin hovedutfordring å vurdere hvilke tiltak som kan bidra til å fornye og styrke lokaldemokratiet.

Kommisjonen er delt i vurderingen av folkeavstemminger. Flertallet ser bindende folkeavstemminger som et brudd med det representative prinsippet, og ønsker å videreføre ordningen med rådgivende folkeavstemminger. Mindretallet ønsker å lovefeste en mulighet for at kommunene kan velge å innføre en ordning med bindende folkeavstemminger.

Kommisjonen legger vekt på mulighetene for å utvikle lokaldemokratiet gjennom bruk av ny teknologi. Dette gir muligheter i f. t. åpenhet og innsyn, kommunal service og mulighet til å delta i debatter.

Lokale demokratiltak der innbyggerne aktivt søkes trukket inn i beslutningsprosesser vektlegges sterkt i utredningen. Kommisjonen gir råd om at kommunene ikke bør innføre tiltak som rokker ved kommunestyrets autoritet gjennom at de gjør de politiske prioriteringene.

Kommisjonen peker på at det gjøres mye spennende arbeid i kommunene for å evaluere og synliggjøre situasjonen for lokaldemokratiet. Her nevnes spesielt det såkalte CLEAR-prosjektet i regi av Europarådet, der Øvre Eiker og 4 andre kommuner har gjennomført den norske delen av pilotprosjektet. Kommisjonen gir råd om at ungdom har et spesielt fokus i dette arbeidet.

Brukermedvirkning/brukerstyring vies oppmerksomhet i utredningen, og kommisjonen slår fast at brukerdemokratiske virkemidler kan være et viktig element for at det "lille" demokratiet skal fungere.

Samtidig minner kommisjonen om politikernes ombudsrolle, og vurderer det slik at ulike former for brukermedvirkning kan komme på tvers av det representative demokratiet.

Rådmannen mener et Øvre Eiker kommune bør støtte hovedbudskapene i utredningen under dette hovedavsnittet. Gjennom deltakelsen i CLEAR-prosjektet ble det dokumentert at Øvre Eiker kommune har stor oppmerksomhet på spørsmål knyttet til lokaldemokratiet og at det er i gang tiltak og prosjekter som sikter på å involvere innbyggerne i samfunnsutvikling og lokalpolitikk. Grendeutvalgsmodellen i Øvre Eiker får en positiv omtale i utredningen, og bør fortsatt stå sentralt i vår strategi. Øvre Eiker kommune har lenge hatt en aktiv holdning til bruk av internett for å bidra til åpenhet, informasjon og medvirkning. Gjennom arbeidet med e-demokrati prosjektet vil Øvre Eiker kommune bli en foregangskommune for fornying av lokaldemokratiet.

Rådmannen vurderer det slik at spørsmålene om folkeavstemming og brukermedvirkning/brukerstyring også bør vurderes i høringsuttalelsen, men at dette er klare politiske spørsmål.

3. Spørsmål knyttet til kommunene som politiske institusjoner.

Når det gjelder kommunal organisering mener kommisjonen at det er viktig med et mangfold av organisasjonsformer som er tilpasset lokale forhold. Samtidig gir kommisjonen det rådet at organisasjonsendringer i større grad bør ha hensynet til innbyggernes medvirkning i fokus.

Direktevalg av ordfører. Flertallet i kommisjonen er positive til ordningen og ønsker at kommunene selv skal kunne velge om de vil bruke ordningen. Flertallet legger som en forutsetning at den direktevalgte ordføreren skal ha større myndighet enn i dag. Et mindretall på en ønsker at også spørsmålet om myndighet skal kunne avgjøres lokalt. Et mindretall i kommisjonen uttrykker prinsipiell motstand mot ordningen med direktevalgt ordfører.

Kommisjonen mener at kommunenes frihet til å organisere virksomheten også omfatter ulike kommunale selskapsformer. Mindretallet oppfatter kommunal selskapsorganisering som problematisk i forhold til de demokratiske prosessene. Kommisjonen ønsker å få kartlagt dette spørsmålet, ikke minst hvordan politikerne selv opplever situasjonen.

Frivillige organisasjoner har fått en betydelig oppmerksomhet i utredningen, uten at det fremmes vesentlige konkrete forslag. Kommisjonen vektlegger at kommunene selv må bestemme hvordan de vil trekke veksler på frivillige organisasjoner, men at det må ligge en bevisst politikk bak.

Rådmannen legger til grunn at Øvre Eiker kommune støtter kommisjonens vektlegging av kommunal frihet i organisasjonsspørsmål. Med utgangspunkt i egne erfaringer, ser rådmannen det som naturlig at Øvre Eiker kommune i høringssvaret gir støtte til kommisjonens vektlegging av samspillet med frivillige organisasjoner i demokratiutvikling og samfunnsbygging. Departementet bør legge arbeid i å utforske dette feltet nærmere.

Rådmannen antar at spørsmålet om direktevalg av ordfører også skal behandles i høringsuttalelsen, men ser det ikke som naturlig å komme med noen anbefaling.

Vedlegg

1 NOU 2006:7 - Hovedkonklusjonar, mandat, samansetjing og arbeidet

Andre saksdokumenter (ikke vedlagt)

Høringsbrev fra Kommunal- og regionaldepartementet, 28.4.2006.

NOU 2006: 7 Det lokale folkestyret i endring? Om deltaking og engasjement i lokalpolitikken.

NOU 2005: 6 Samspill og tillit (saksmappe 2005/4639).

Rådmannens anbefaling

Øvre Eiker kommune avgir høringsuttalelse til NOU 2006: 7 i tråd med vurderingene i saken.

Begrunnelse

Framtida for lokaldemokratiet er avgjørende viktig for samfunnsutviklingen. Øvre Eiker kommune legger stor vekt på lokaldemokratiet, og har gjort viktige erfaringer i denne sammenhengen.

Behandling i Formannskapet - 30.08.2006

Steinar Karlsen (Ap) fremmet følgende tilleggsforslag:

- beholde dagens ordning med samlet kommune og fylkestingsvalg
- beholde 18 års grense for stemmerett
- kravene til lokale lister senkes
- utviklingen mot stadig færre folkevalgte verv stoppes
- ordningen med rådgivende folkeavstemminger videreføres
- kommunene skal selv få avgjøre spørsmålet om direkte Ordførervalg

Hans Kristian Sveaas (H) fremmet følgende tilleggsforslag på vegne av H og Frp:

Øvre Eiker kommune ser det naturlig å følge prinsippet med gjennomgående representasjon.

Begrunnelse:

Det er mulig å ha mange folkevalgte og mange deltakere i den politiske prosess uten at prinsippet om gjennomgående representasjon fravikes.

Freddy Berg (SV) fremmet følgende forslag:

Øvre Eiker kommunestyre støtter 16 års aldersgrense ved lokalvalg.

Begrunnelse:

Utviklingen har hele tiden gått i retning av at flest mulig innbyggere skal ta offentlig ansvar for fellesskapet. 16 års aldersgrense vil være i tråd med dette.

Avstemming:

Rådmannens anbefaling ble enstemmig vedtatt som innstilling for Kommunestyret

Det ble så foretatt punktvis avstemming over tilleggsforslag fremmet av S. Karlsen.

Pkt 1 ble enstemmig vedtatt som innstilling for Kommunestyret. Pkt 2 ble satt opp mot forslag fremmet av F. Berg. Forslag fremmet av S. Karlsen ble vedtatt med 9 mot 1 stemme, som innstilling for Kommunestyret. Pkt 3 ble enstemmig vedtatt som innstilling for Kommunestyret. Det ble stemt samlet over pkt 4 og tilleggsforslag fremmet av H.K. Sveaas. Disse ble enstemmig vedtatt som innstilling for Kommunestyret. Det ble så stemt samlet over pkt 5 og 6. Disse ble enstemmig vedtatt som innstilling for Kommunestyret.

Vedtak i Formannskapet - 30.08.2006

Øvre Eiker kommune avgir høringsuttalelse til NOU 2006: 7 i tråd med vurderingene i saken.

- beholde dagens ordning med samlet kommune og fylkestingsvalg
- beholde 18 års grense for stemmerett
- kravene til lokale lister senkes

- utviklingen mot stadig færre folkevalgte verv stoppes, men Øvre Eiker kommune ser det naturlig å følge prinsippet med gjennomgående representasjon.
- ordningen med rådgivende folkeavstemminger videreføres
- kommunene skal selv få avgjøre spørsmålet om direkte Ordførervalg

Begrunnelse

Framtida for lokaldemokratiet er avgjørende viktig for samfunnsutviklingen. Øvre Eiker kommune legger stor vekt på lokaldemokratiet, og har gjort viktige erfaringer i denne sammenhengen.

Det er mulig å ha mange folkevalgte og mange deltakere i den politiske prosess uten at prinsippet om gjennomgående representasjon fravikes.

Behandling i Kommunestyret - 13.09.2006

Ann Elisabeth Gunnulfsen (SV) fremmet Freddy Bergs (SV) forslag fra formannskapet:
Øvre Eiker kommunestyre støtter 16 års aldersgrense ved lokalvalg.

Begrunnelse:

Utviklingen har hele tiden gått i retning av at flest mulig innbyggere skal ta offentlig ansvar for fellesskapet. 16 års aldersgrense vil være i tråd med dette.

Avstemming:

Rådmannens innstilling ble enstemmig vedtatt. Det ble så stemt over kulepunktene i formannskapets innstilling. Kulepunkt 1 ble enstemmig vedtatt. Kulepunkt 2 ble satt opp mot forslag fremmet av A.E. Gunnulfsen (SV). Kulepunkt 2 ble vedtatt med 36 mot 5 stemmer som ble avgitt for Gunnulfsens forslag. Det ble så stemt over kulepunktene 3,4,5 og 6 samlet. Disse ble enstemmig vedtatt

Vedtak i Kommunestyret - 13.09.2006

Øvre Eiker kommune avgir høringsuttalelse til NOU 2006: 7 i tråd med vurderingene i saken.

- beholde dagens ordning med samlet kommune og fylkestingsvalg
- beholde 18 års grense for stemmerett
- kravene til lokale lister senkes
- utviklingen mot stadig færre folkevalgte verv stoppes, men Øvre Eiker kommune ser det naturlig å følge prinsippet med gjennomgående representasjon.
- ordningen med rådgivende folkeavstemminger videreføres
- kommunene skal selv få avgjøre spørsmålet om direkte Ordførervalg

Begrunnelse

Framtida for lokaldemokratiet er avgjørende viktig for samfunnsutviklingen. Øvre Eiker kommune legger stor vekt på lokaldemokratiet, og har gjort viktige erfaringer i denne sammenhengen.

Det er mulig å ha mange folkevalgte og mange deltakere i den politiske prosess uten at prinsippet om gjennomgående representasjon fravikes.